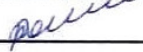

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ФАКУЛЬТЕТ КІНО-, ТЕЛЕМИСТЕЦТВА
КАФЕДРА ГУМАНІТАРИСТИКИ ТА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Гарант освітньої програми
Анастасія Большакова

_____ 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Проректор з
навчальної роботи
Інна СТАШЕВСЬКА

_____ 2020 р.

**Силабус
навчальної дисципліни**

«ФІЛОСОФІЯ»

Освітня програма – Психологія

Спеціальність – 053 Психологія

Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Харків - 2020

Силабус (Навчальну програму) склав:
Доктор культурології, канд. філософських наук, професор кафедри
гуманітаристики та мистецтвознавства Щедрін Анатолій Трофимович

Силабус (Навчальну програму) затверджено на засіданні гуманітаристики та
мистецтвознавства
протокол № 1 від 17 серпня 2020 р.

Завідувач кафедри гуманітаристики
та мистецтвознавства, доктор
мистецтвознавства, професор

Світлана РИБАЛКО

Голова групи забезпечення
д.психол.н., професор

Анастасія БОЛЬШАКОВА

Завідувач кафедри
психології та педагогіки,
д.психол.н., професор

Анастасія БОЛЬШАКОВА

Силабус затверджено на засіданні ради факультету соціальних комунікацій
протокол № 1 від « 25 » серпня 2020 р.

Голова ради факультету

Алла СОЛЯНИК

1. Загальна інформація про дисципліну

1.	Назва дисципліни	Філософія
2.	Викладач	Щедрін Анатолій Трофимович
3.	Контактні дані викладача	anatoliy.tshedrin@gmail.com
4.	Статус дисципліни (обо'язкова чи вибіркова)	обо'язкова
5.	Рік підготовки	2
6.	Семестр	4
7.	Лекції (год.)	20
8.	Практичні (семінарські, лабораторні) заняття (год.)	14
9.	Самостійна робота (год.)	56
10.	Індивідуальна робота (год.)	-
11.	Кількість кредитів	3
12.	Загальна кількість годин	90
13.	Поточний контроль	Індивідуальне та фронтальне усне опитування, відповідь під час семінару; письмове опитування; есе-рефлексія; виступ з рефератом; виступ з презентацією; оцінка результатів неформальної освіти.
14.	Підсумковий контроль	Екзамен

2.1 Місце дисципліни в програмі навчання

Навчальна дисципліна «Філософія» належить до блоку соціально-гуманітарних дисциплін, є складовою освітньо-кваліфікаційної програми підготовки фахівців з освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр».

2.2 Пререквізити та постреквізити дисципліни

Об'єктом дисципліни «Філософія» є теоретичні аспекти світоглядного відношення «Людина – Світ», світ людини й форми його раціонального осягнення як соціокультурна визначеність. Теоретичне вивчення взаємин людини і світу, який її оточує, в їх взаємозв'язку, визначення місця людини у його перетворенні на основі теоретичного пізнання всезагальних форм буття, найбільш загальних законів розвитку суспільства і свідомості, супроводжується виникненням світоглядних форм, раціоналізованих культурних практик, що є репрезентантами сутнісної природи людини. Ці культурні практики, спрямовані на пізнання суспільства, мають притаманну їм історичну визначеність і перебувають в дослідницькому полі філософії.

Предметом дисципліни «Філософія» виступає філософія як феномен культури і цілісна культурна практика; соціокультурні контексти її буття; системи філософського знання, що включає сучасні філософські концепції.

2.3. Мета вивчення навчальної дисципліни – забезпечити глибоке засвоєння бакалаврами специфіки філософського осягнення дійсності, володіння теоретичними і методологічними основами практичної, професійної, громадсько-політичної діяльності.

2.4. Завдання вивчення навчальної дисципліни:

- усвідомити специфіку філософського знання у порівнянні з іншими загальноосвітніми і спеціальними знаннями, відмінні риси філософського світогляду у порівнянні з іншими історичними формами світогляду;

- поглибити знання про центральні проблеми філософської думки, базові філософські поняття та категорії, які є необхідними для сучасного універсального способу мислення;

- засвоїти зміст таких основних понять гносеології, як об'єкт, суб'єкт, чуттєве, логічне, інтуїція, розсудок, розум, істина, практика, емпіричне, теоретичне;

- виявити специфіку пізнання у різних сферах духовної рефлексивної діяльності: побутово-практичній, ігровій, міфологічній, художній, філософській, релігійній, науковій;

- поглибити знання про пізнання як творчий процес, акцентувати увагу на таких його аспектах, як свідоме і несвідоме у творчості, творча інтуїція, інсайт, евристика, етапи і структура творчого процесу;

- розширити уявлення про теорію і метод та їх співвідношення у пізнанні, про методологію як вчення про методи та систему методів наукового пошуку;

- поглибити знання про рівні філософської методології в системі наукового знання, сформувані уявлення про класифікацію та систематизацію методів в науці, співвідношення філософських, загальнонаукових і конкретно-наукових методів у пізнанні;

- розширити уявлення про типи сучасної методології пізнання: універсально-об'єктивістська (природничо-наукова, гуманітарно-наукова), феноменологія, герменевтика, екзистенційно-ментальна, постмодерністська (деконструктивістська);

- усвідомити основний зміст діалектики як всезагальної теорії суцього й всезагального методу його дослідження і вивчення, ознайомитись з альтернативами діалектики, що склалися в історії пізнання.

2.5. Найменування та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни:

Загальні компетентності:

- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

- Здатність бути критичним і самокритичним.

- Здатність приймати обґрунтовані рішення.

- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

Професійні компетентності:

- Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.
- Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел
- Здатність дотримуватися норм професійної етики
- Здатність аналізувати соціокультурні процеси та явища з точки зору їх впливу на психічне благополуччя людини

2.6. Результати навчання

- Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.
- Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.
- Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника
- Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога
- Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.
- Організовувати та проводити масові соціокультурні заходи просвітницького та психопрофілактичного характеру (арт-терапевтичні форуми, фестивалі, майстер-класи).

3. Політика дисципліни

3.1. Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених здобувачам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу здобувача; пропущені заняття відпрацьовуються; пропуски поточного та тематичного контролю

відпрацьовуються. Форму і час відпрацювання здобувач та викладач взаємопогоджують.

3.2. Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки і списування у ході семінарських занять, контрольних роботах, на іспиті.

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.

4. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Філософія в універсумі культури. Методологічні аспекти історико-філософських досліджень

Тема 1. Філософія як соціокультурний феномен та культурна практика, її людські виміри та сенс.

Тема 2. Філософія Стародавнього Світу як історичний тип філософії.

Тема 3. Філософія Середньовіччя як історичний тип філософії. Філософія Відродження як перехідний тип філософії.

Тема 4. Філософія Нового часу як історичний тип філософії та його соціокультурна динаміка..

Тема 5. Сучасна світова філософія: стан, динаміка, перспективи розвитку. Українська філософія в контексті світового історико-філософського процесу.

Розділ 2. Основні проблеми філософського пізнання світу. Філософська картина світу та її чинники в динаміці світового історико-філософського процесу.

Тема 6. Філософський зміст проблеми буття. Матерія, її основні атрибути та рівні самоорганізації: рефлексія в контексті історичних типів філософії.

Тема 7. Онтологія свідомості в контексті історичних типів філософії. Проблема несвідомого в історії культури. Духовні виміри буття людини

Тема 8. Гносеологія як теорія пізнання. Соціокультурні виміри процесу пізнавальної діяльності. Філософія і методологія науки як сфера філософського пізнання й наукова дисципліна.

Тема 9. Філософія суспільства. Соціальна філософія як методологія розвитку соціогуманітарних наук.

Тема 10. Філософія культури. Філософські проблеми культури і цивілізації

5. Методи навчання:

Лекція з елементами пояснення; проблемна лекція; лекція-бесіда; лекція-дискусія; дискусія; семінар-опитування; самостійна робота.

6. Форми та методи контролю:

Поточний, тематичний, підсумковий контроль. Індивідуальне та фронтальне усне опитування, Відповідь під час семінару; письмове опитування; есе-рефлексія; виступ з рефератом; виступ з презентацією; оцінка результатів неформальної освіти.

Підсумковий контроль: екзамен.

Критерії оцінювання для підсумкового контролю

Завдання підсумкового контролю складається з 2 теоретичних питань.

Відповідь на *теоретичне питання* вважається повною, якщо її зміст повністю відповідає програмі та містить всі необхідні факти та висновки.

Грубими помилками є:

- незнання визначень основних понять предметної області й формулювань, передбачених програмою дисципліни;
- незнання сутності основних методів і прийомів отримання необхідних результатів.

Помилками вважаються:

- неточності визначень понять предметної області, формулювань;
- неволодіння одним з умінь і навичок, передбачених програмою, але таких, що не відносяться до грубих помилок.

Недоліками є:

- непослідовний виклад матеріалу.

76 – 100% від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль

Повністю розкрито зміст теоретичних питань. При відповіді використано термінологію предметної області в необхідній логічній послідовності. Також здобувач демонструє вільне володіння навчальним матеріалом різного ступеня складності, використовуючи при необхідності відомості з інших навчальних дисциплін і курсів. При відповіді на додаткові питання помітне вміння розвивати систему теоретичних знань на основі самостійної роботи.

50 – 75 % від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль

При викладі фундаментальних положень основного матеріалу курсу здобувач показує володіння програмним навчальним матеріалом, у тому числі різного ступеня складності, а також вільне оперування ним у знайомій ситуації. При відповіді допускається два-три недоліки або не більше однієї помилки. Здобувач упевнено відповідає на додаткові питання, що стосуються основних положень усього досліджуваного курсу відповідно до екзаменаційної програми.

26 – 50 % від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль

При відповіді на питання теорії виявляється не завжди усвідомлене відтворення програмного навчального матеріалу. Положення, що приводяться у відповіді, даються фрагментарно, схематично, без логічного взаємозв'язку. При відповіді на додаткові питання, що стосуються найважливіших і основних понять і фактів навчальної програми, є утруднення у використанні термінології предметної області. При відповіді здобувач не завжди може підтвердити теоретичні викладення відповідними прикладами.

0 – 25 % від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль

Відповідь здобувача демонструє лише деяке уявлення про матеріал навчального курсу. Знання практично відсутні як у теоретичній області навчальної дисципліни, так і в практичному володінні методикою аналізу.

7. Шкала оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Історія філософії України. Хрестоматія. – К. : Либідь, 1993. 560 с.
2. Воронкова В. Г. Філософія: навчальний посібник для вузів/ В. Г. Воронкова. – К. : Професіонал, 2004. 460 с.
3. Горський В. С. Історія української філософії. Курс лекцій / В. С. Горський. К. : Наукова думка, 1996. 286 с.
4. Данильян О. Г. Основи філософії: навч. посіб. Для вузів / О. Г. Данильян. Х. : Право, 2003. 351 с.

5. Філософія: посібник для вузів / Ред. : Є. М. Піричепій, А. М. Черній, В. Д. Гвоздецький, Л. А. Чекаль. К. : Академія, 2001. 575 с.
6. Філософія: навчальний посібник для вузів / Ред. С. П. Щерба. – К. : Кондор, 2003 – 352 с.
7. Філософія: світ – людина – дух: навчальний посібник для вузів / Ред. О. М. Кривуля. – Х. : Прометей, 2003. 296 с.

РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Бібліотека ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.nbu.gov.ua>.

Журнал «Вопросы философии» [Электронный ресурс].. – Режим доступу :
<http://vphil.ru/>

Інститут філософії ім. Г. Сковороди [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.filosof.com.ua>.

Найвидатніші філософи світу та України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://philsci.univ.kiev.ua/biblio/dict.html>.

Філософія без границ [Электронный ресурс]. – Режим доступа :
<http://platonanet.org.ua>.